РАДА
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань освіти, науки та інновацій

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

До протоколу № 219
від 21 жовтня 2026 року

ВИСНОВОК

**до проєкту Закону України
«Про внесення змін до Закону України
«Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо
засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження
української національної та громадянської ідентичності»
(реєстр. № 16042 від 04.09.2026)**

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука розглянув у межах предметів свого відання на засіданні 21 жовтня 2026 року (протокол № 219) проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (реєстр. № 16042 від 04.09.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту визначено головним комітетом з підготовки цього законопроєкту.

У пояснювальній записці зазначено, що законопроєкт розроблено з метою визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Законопроєктом пропонується внести зміни до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», зокрема:

абзац десятий частини першої статті 3 після слів «всебічний розвиток і захист державної мови» доповнити словами «утвердження української національної та громадянської ідентичності»;

абзац двадцять перший частини першої статті 10 викласти в такій редакції:

«утвердження української національної та громадянської ідентичності, оборонної свідомості та громадянської стійкості, готовності до національного спротиву шляхом проведення заходів з національно-патріотичного виховання, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти.»;

абзац дванадцятий частини другої статті 11 після слів «створення сприятливих умов для задоволення національно-культурних і мовних потреб» доповнити

словами «формування і збереження української національної та громадянської ідентичності».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) висловило зауваження щодо порядку набрання чинності Законом.

Зокрема, ГНЕУ зазначає, що з огляду на встановлений законопроєктом тримісячний строк для приведення нормативно-правових актів у відповідність із ним запропонований строк набрання чинності Законом – «з дня, наступного за днем його опублікування» – потребує перегляду.

Міністерство освіти і науки України повідомило про відсутність зауважень до законопроєкту.

Міністерство культури України повідомило про відсутність пропозицій та зауважень до законопроєкту.

Національна академія правових наук України (далі – НАПрН України) надала пропозиції до законопроєкту.

Зокрема, запропоновано:

1. Абзац десятий частини першої статті 3 викласти в такій редакції:

«всебічний розвиток і захист державної мови, *формування, збереження та розвиток* української національної і громадянської ідентичності, охорона культурної спадщини, відновлення та збереження національної пам'яті Українського народу».

2. Статтю 3 доповнити приміткою такого змісту:

«*Примітка. Терміни «українська національна ідентичність» та «українська громадянська ідентичність» у цьому Законі вживаються у значеннях, визначених Законом України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»*».

3. Абзац двадцять перший частини першої статті 10 викласти в такій редакції:

«*сприяння формуванню, збереженню та розвитку* української національної та громадянської ідентичності, оборонної свідомості та громадянської стійкості, готовності до національного спротиву *відповідно до Закону України «Про основи національного спротиву»* шляхом проведення заходів з національно-патріотичного виховання, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти».

4. Абзац дванадцятий частини другої статті 11 викласти в такій редакції:

«створення сприятливих умов для задоволення національно-культурних і мовних потреб, *формування,* збереження та розвитку української національної та громадянської ідентичності українців, які проживають за межами України, підтримання з ними сталих зв'язків;».

Зазначені рекомендації, на думку фахівців НАПрН України, сприятимуть термінологічній узгодженості оновленого тексту Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» № 2411-VI із чинною редакцією Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» № 2834-IX, підвищенню рівня його юридичної визначеності та забезпеченню більш системного регулювання відповідних суспільних відносин.

Національна академія педагогічних наук України повідомила про відсутність пропозицій та зауважень до законопроєкту.

Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту, визначений головним комітетом з підготовки законопроєкту, на своєму засіданні 24 вересня 2026 року (протокол № 115) ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (реєстр. № 16042 від 04.09.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому, з урахуванням пропозицій Комітету, виклавши розділ II «Прикінцеві положення» у такій редакції:

«1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня, наступного за днем опублікування цього Закону:

1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

2) забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом».

Підкомітет з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу, розглянувши на своєму засіданні 5 жовтня 2026 року законопроєкт реєстр. № 16042 та надані до нього експертні висновки, запропонував Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні зазначений законопроєкт прийняти за основу з урахуванням пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, визначеного головним комітетом з підготовки законопроєкту та зауважень, висловлених у висновку Національної академії правових наук України.

Заслухавши інформацію заступника Міністра молоді та спорту України Токарєвої У.Д., голови підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Грищука Р.П., та обговоривши питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (реєстр. № 16042 від 04.09.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок та висновок Національної академії правових наук України до Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, який визначено головним комітетом з підготовки цього законопроєкту.

Голова Комітету **Сергій БАБАК**